

DARBO ŠVENTĖ

Gegužės I-oji – Darbo Šventė. Geriau – Darbininko šventė. Taigi ir proga nors kiek pagalvoti: Ką reiškia dirbti – Kas yra darbininkas – Koks žmogaus darbo tikslas, jo darbo prasmė ir reikšmė.

I. Kas yra darbas

Atrodo beprasmiškas klausimas, kai visi esam darbininkai, darbininkų vaikai ir kasdien dirbam. Betgi gera pastebėti, kad kaip tik toks, kasdienis, dalykas, kadangi įprastas, neįeina į mūsų apgalvojimą ir dėlto praranda tą žmogišką vertę, kuri kaip tik prakilina darbą ir jo vykdytoją – darbininką.

Taigi, kas yra darbas?

Mokslo žmonės jį aptaria kaip "tikslinį žmogaus psichofizinių jėgų panaudojimą ką nors gera sukurti, kas būtų išorinis pačiam jėgų panaudojimui".

Taigi, žmogaus energijos (muskulų, proto, dvasios) panaudojimas numatytu ir apspręstu tikslu, stengiantis pasiekti tam tikrą gėrį – medžiaginį dalyką ar patarnavimą – gėrį, kuris nesutampa su pačiu energijos panaudojimu, ir yra darbas.

Tas reiškia, kad darbo tikslas yra pagaminti gėrį ar patarnavimą, paskirtus patenkinti įvairius žmogaus poreikius. Tokiu būdu darbas yra nepakeičiama priemonė išsilaisvinti nuo reikalo; yra priemonė, kuri reikalauja pastangų ir, tik dalinai, duoda tam tikrą pasitenkinimą.

Jei darbas iš vienos pusės suteikia žmogui tai, kas reikalinga jo gyvenimui, iš kitos – atima iš žmogaus jėgas, pagreitina energijų išsisėmimą ir greičiau veda prie to gyvenimo galo. Tad svarbu, kalbant apie darbą, turėti ir tam tikrą laikotarpį atvargos – atsipalaidavimo nuo darbo, poilsio, kaip kad jau Biblija nuo pat Senojo Testamento numato, ir net reikalauja.

II. Pagrindinės darbo formos

Darbo būdas, taigi ir jo formos, nuolat auga ir keičiasi. Romėnų laikais, pav., buvo priskaitoma apie 100 amatų (ir pasmus, Lietuvoj, gal nebuvo daug ką daugiau). Šiandien jų yra apie 30.000.

Ši darbo šakų proliferacija paeina nuo dviejų pagrindinių reikalavimų, kurie žmonijai vadovauja šiais pastaraisiais amžiais: darbo pa (si) skirstymas ir vis auganti specializacija. Tačiau, pagrinde, darbo formos yra tik kelios: protinis ir rankų darbas; žemės ūkio, pramonės, prekybos darbas; autonomiškas (nepriklausomas), priklausomas darbas, etc.

Ne kiekviena darbo šaka yra lygiai vertinama ir ieškoma. Ir tai dėl įvairių priežasčių: nevienodas pasitenkinimas, kurį tas ar kitas darbas duoda; nelygus žmonių įvertinimas; skirtingas atlyginimas. Iš čia ne tik skirtingos, o net ir priešingos darbo formos ir darbininkų kategorijos, rūšys.

Bet kas yra tikrai darbininkas?

– Vieni darbininku laiko tik tą, kas pagamina medžiaginį gėrį, taigi dirba rankų darbą. Betgi šiuo ar nenuvertinama ieškojimo, studijų, išradimų pastangos ir, dar anksčiau, ar nevertinamas pirmiau gaminy, negu jo gamintojas?

Vasarojaus piovimas

– Kiti pripažįsta darbininku tą, kuris įstengia užsidirbti, būtent iš savo pastangų išgauti naudos, uždarbio. Betgi ar tokiu būdu nenuvertinami tie, kurie atlieka taip reikalingą, bet ekonomiškai neatlyginamą darbą, kaip tai namų ruošos darbas?

Norint išvengti neteisingo darbo nuvertinimo, reikia suprasti darbo prasmę, betkokia forma jis pasireikštų.

III. Žmogaus darbo prasmė ir vertė

Vadovaujantis tikėjimu, individualus ir kolektyvinis, bendras žmogaus darbas – išreiškia Dievo valią. Juk žmogus, suvertas pagal Dievo paveikslą, gavo iš Kūrėjo galią sau pavergti žemę ir visa kas ant jos, valdyti pasaulį ir nešti Dievui save ir visą kūriniją, pripažįstant Jį visatos Kūrėju, taip, kad per žmogų Dievui kiltų garbė iš visos kūrinijos. Tatai vykdoma ir paprasčiausiu pasidieniu darbu, jei jis atliekamas sąmoningai.

Vyrai ir moterys, kurie, ieškodami pragyvenimo šaltinio sau ir šeimai, savo darbu patarnauja bendruomenei, gali teisėtai galvoti, kad savo pastangomis jie pratęsia Kūrėjo darbą, tampa naudingi savo broliams-sesėms ir asmeniškai prisideda prie Dievo planų vykdymo istorijoj.

Darbas yra taip pat ir asmeninio žmogaus iškilimo įrankis. Juk "žmogus savo darbu ne tik pakeičia daiktus ir visuomenę bet ir patį save patobulina. Išmoka daug dalykų, išvysto savo psichines galias, yra vedamas išeiti iš savęs ir nusigalėti. Toks išsivystymas, tinkamai suprastas, yra net vertingesnis už išviešinius turtus, kurių gali ir nesusikrauti. Nes žmogus daugiau vertas tuo, kas jis yra, negu tuo, ką jis turi" (plg. Gaudium et Spes, 34-35).

Taigi, trumpai: nesikeičiantis betkokios darbo formos tikslas – sužmoginti medžiaginius dalykus, sužmoginti santykius tarp žmonių ir tokiu būdu padaryti žmoniškesnį darbininko ir tų, kurie darbo vaisiais naudojasi, gyvenimą.

Pilnesniam ir gilesniam šios temos pažinimui vertėtų pa-nagrinėti Pop. Jono Pauliaus II Encikliką apie darbą "Labo-

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
São Paulo - Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 1500,00 Atskiro numerio kaina Cr\$. 30,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 25 Dol. Į P. Ameriką oro paštu: 32 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 40 Dol. Į tolimus kraštus 50 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 4.000,00 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 3.000,00
Užuojautos, Sveikėnimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr\$ 150,00
Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "Francesco Gavėnas" vardu.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 49

TIKINČIO JAUNIMO PERSEKIOJIMAS

1981 m. rugpiūčio 19 d. grupė jaunimo iš Vilniaus – virš 20 asmenų – atvyko į Mindūnų kaimą. Molėtų rajone ir pasiprašė nakvynės pas Moniką KLIMAITE. Išvykos tikslas – pailsėti ir kartu pagilinti religines žinias. Todėl su jaunimu atvyko ir Vilniaus miesto šv. Mikalojaus bažnyčios vikaras kunigas Ričardas ČERNIAUSKAS.

Pirmą dieną jaunimas padėjo šeimininkei vežti šieną, kiti tvarkė šieną ties klotimu. Vakare visi susirinko prie klotimo ir pievoje suklypo vakaro maldai. Miegoti nuėjo į klotimą. Vienoje jo dalyje rinkosi mergaitės, kitoje berniukai. Su jaunimu ilsėjosi ir keletas vyresnio amžiaus žmonių.

Rugpiūčio 20 – jaunimas meldėsi, visi dalyvavo šv. Mišių Aukoje, klausėsi kunigo žodžio, laisvalaikį žaidė futbolo, vandensvydi, maudėsi ežere. Vakare, po Vatikano radijo laidos prie kunigo pribėgo keletas išsigandusių mergaičių ir pranešė, kad atvyko milicija. Kunigas nuramino išsigandusias mergaites – jaunimas juk nieko blogo nepadare ir niekas jų nelies.

Atvyko 4 (keturi) asmenys: du civiliai ir du milicininkai. Vienas iš civilių prisistatė esąs Molėtų Vidaus reikalų skyriaus viršininkas (LIPNIEKAS). Jis buvo smarkiai įkaušęs.

– Kas tokie esat ir ko čia susirinkot? – pradėjo klausinėti viršininkas.

– Esate girtas, kokia gali būti su jumis kalba? – atsakė kunigas.

Viršininkas griebė kunigą už rankovės, tardamas:

– Einam į kiemą.

Kieme pradėjo tardyti:

– Kas esi? Važiuojam į skyrių, išsiaiškinsim.

– Niekur su jumis girtu nevėžiuosiu, – pasakė kunigas.

Tada viršininkas įsakė milicininkams iškviesti iš Molėtų operatyvine grupe. Milicininkai išvažiavo. Viršininkas reikalavo rūkalų ir išgėrimų. Išgirdęs atsakymą, kad šis jaunimas

neturi nei rūkalų, nei svaigalų, viršininkas drėbė:

– Tokį jaunimą, kuris nei geria, nei rūko uždarysiu už grotų. ...

Kol atvyks operatyvinė, jaunimas susirinko prie klotimo ir sprendė ką daryti. Už ką juos puola? Gal čia persirengę chuliganai? Juk jie jokio nusikaltimo nepadare, o jei būtų tikrai milicininkai, juk vietoje galima aiškintis. Apie 10 valandą vakare atvažiavo 7 mašinos ir didelė grupė milicininkų. Kelios mašinos nukreipė šviesas į klotimą. Vaikiniai stovėjo prie durų, o mergaitės susibūrė ant šieno. Milicininkai, priėję prie vaikinių nepateikė jokios prokuroro sankcijos, o tik vienas iš jų, pamatęs jaunimo tarpe esantį vyresnį vyrą (vienos šeimos tėvą), puolė jį šaukdamas:

– Tai jis klebonas. Griebkite jį. Žudykite jį.

Milicininkai puolė auką, o vaikinai susikibė rankomis stengėsi jo neatiduoti. Mergaitės šaukė nesavais balsais, berniukai grūmėsi su milicininkais. Tačiau jėgos buvo nelygios ir vaikinai sugrūdo į dengtą sunkvežimį. Milicininkai elgėsi labai žiauriai: daužė kumštėmis į šonus, į inkstus, o privedę auką prie mašinos, griebdavo už plaukų, rankų ir kojų ir mesdavo į vidų. Užlauštomis rankomis, suplėšytomis kelnėmis ir mašina buvo įmestas ir kunigas Ričardas ČERNIAUSKAS. Dabar atėjo mergaičių eilė... Pradžioje viena jų pasipriešino, tuomet ją puolė tarsi alkani vilkai. Bet mergaitė pareiškė, jog pati nueis į mašiną. Vedant mergaites į atskira mašiną, milicininkai švietė žibintuvėliais kai kurioms į veidus ir spaudė joms į burnas. Mašinoje pareigūnai susėdo, o mergaites suvarė į vieną kampą. Vienas milicininkų, pasižiūrėjęs į vieną iš jų, ciniškai tarė:

– Tu dar nieko, gulkis.

Atvežę visus į Molėtų milicijos skyrių pradėjo tardymą. Pirmiausia tardė mergaites. Jas šaukė po viena. Klausinėjo kas organizavo išvyką ir ar meldėsi? Apklausinėjo mergaites girti ir net tardymo metu išeidavo į kita kambarį, iš kurio sugrįždavo dvokdami šviežiu alkoholio tvaiku. Tardymo procesas buvo daugiau panašus į žiaurių chuliganų terora, nei į

tarybinių darbuotojų oficialu darba: viso tardymo metu pareigūnai elgėsi labai grubiai kumštėmis daužė į stalą, gasdino mergaites. šaukdami:

– Visi iš eilės tave išprievartausime, nenorėsi daugiau atostogauti.

Patys milicininkai rašydavo vaikų vardų pasiaiškinius, kuriuose buvo gausu šlykštaus melo ir versdavo vaikus po tokiais "dokumentais" pasirašyti.

Ko verti tokie vaikų pasiaiškiniai, kuriuos parašo svetima ranka ir su didžiausiais gasdinimais verčia pasirašyti? ...

Vieną iš merginų: Naujos Vilnios psichoneurologinės ligoninės med. seserį Lionginą ACHRANAČIČIŪTE, kaip vyriausią iš mergaičių, tardė nuo 23 val. iki 3 valandos nakties. Visą laiką tik ir šaukė ant jos:

– Tu prostitutė, venerike, paleistuve, atiduosim į Bokšto gatvę... (Vilniaus miesto gatvė, kur yra venerikų dispensaris). Žinai, kam mes su tavim padarysim? Dabar visi iš eilės tave išprievartausime, o mane dar prileisi pakartotinai, – švokštė girtas pareigūnas.

Atsirado ir vienas "geraširdis", kuris pasiūlė:

– Geriau atiduokite ją man vienam į namus...

Vidaus reikalų skyriaus viršininkas L. ACHRANAČIČIŪTĖS klausė:

– Kur dirbi?

– Ligoninėje, medicinos seserimi, – atsakė mergaitė.

– A. Medicinos sesuo. Žinom mes jus, seseris, yra tokių Lietuvoje. Žinai vitamino "E"? Žinai kam jis naudojamas? Tu dėlto baigai medicinos seserų mokyklą, kad paskui girdytum vitaminu "E" berniukus ir guldytum su mergaitėmis ant šieno.

Tiek L. ACHRANAČIČIŪTĖ, tiek visos mergaitės buvo visą laiką gasdinamos išprievartavimu. Negana to, visos mergaitės buvo nuvežtos pas ginekologą. Jis su jomis pradžioje elgėsi labai grubiai. Keletas mergaičių pareikalavo gydytojos moters. Žinoma, gydytojos niekas joms nepakvietė, tik jas tuomet patikrino medicinos sesuo. Kokią turėjo teisę pareigūnai vežti niekuo neprasikaltusias mergaites pas ginekologą? Dauguma mergaičių nepilnametės. Pagal kokius džiunglių įstatymus elgėsi "tvarkos saugotojai"?

(bus daugiau)

KOVA SU GIRTAVIMU

Vilniauje posėdžiavo sovietų aukščiausiojo teismo sesija, kuri svarstė, kaip turi būti taikomi įstatymai kovai su girtavimu ir alkoholizmu.

Atkreiptas dėmesys, jog neleistina permenkai vertinti, koks pavojingas visuomenei naminės degtinės varymas ir kitų alkoholinių gėrimų gamyimas namuose. Teismams pasiūlyta nustatinėti, iš kur išgyjami vertingi maisto produktai, naudojami neteisėtai alkoholinių gėrimų gamybai, imtis priemonių, kad būtų išaiškinti ir traukiami atsakomybėn visi asmenys, prisidedantys prie šio nusikaltimo.

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despojo, Desquits, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabelhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

"PASILIEKU SU JUMIS"

"Viešpats, garbės valdovas, nuodėmės ir mirties nugalėtojas, užžengė virš dangaus, tarp linksmai giedančių angelų" (Prefacija).

Štai paprastais žmogiškais žodžiais išreiškta Paslaptis Prisikėlusio Kristaus, kuris galutinai atitraukia savo fizinį reigimą buvimą tarp savo mokinių, paslaptis, kurią vadinam j Dangu Žengimu.

I. Velykinis laikotarpis

Laikas po Prisikėlimo atrodo skirtas ne tik užtikrinti apaštalams Kristaus Prisikėlimą iš numirusių, o ir konkrečiai organizuoti vos gimusią Bažnyčią: surinkti pasimetusius mokinius, juos padrasinti, duoti jiems paskutinius nurodymus, paruošti tapti viso pasaulio mokytojais:

– "Po savo kančios jis jiems pateikė daugelį įrodymų, kad yra gyvas;

– kalbėjo apie Dievo karalystę", kuri nieko bendro neturi su politine karalyste;

– pažadėjo jiems Šv. Dvasią: "Po kelių dienų būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia";

– pasiuntė visą pasaulį padaryti savo mokiniams: "Eikite ir mokykite visas tautas..."

Paskui atėjo atsiskyrimo valanda.

Čia pabrėžiami du terminai: dangus ir žemė:

– dangus: "Jėzus pakilo aukštyne, ir debesis jį paslėpė nuo akių";

– žemė: "Kai jie, akių nenuleisdami, žiūrėjo į žengiantį dangun Jėzų, ... du vyrai baltas drabužiais... tarė: Ko stovite žiūrėdami į dangų? ... Tasai Jėzus... sugrįš".

Iš čia dvigubas žvilgsnis:

– tolimon ateitin: "Sugrįš, kaip esate"

te jį matę žengiantį dangų";

– j kasdieninį gyvenimą, šiandien:

"Štai, aš esu su jumis kasdien, iki pasaulio pabaigos" (Ap^D 1,2 ss); Mt.28,16-20).

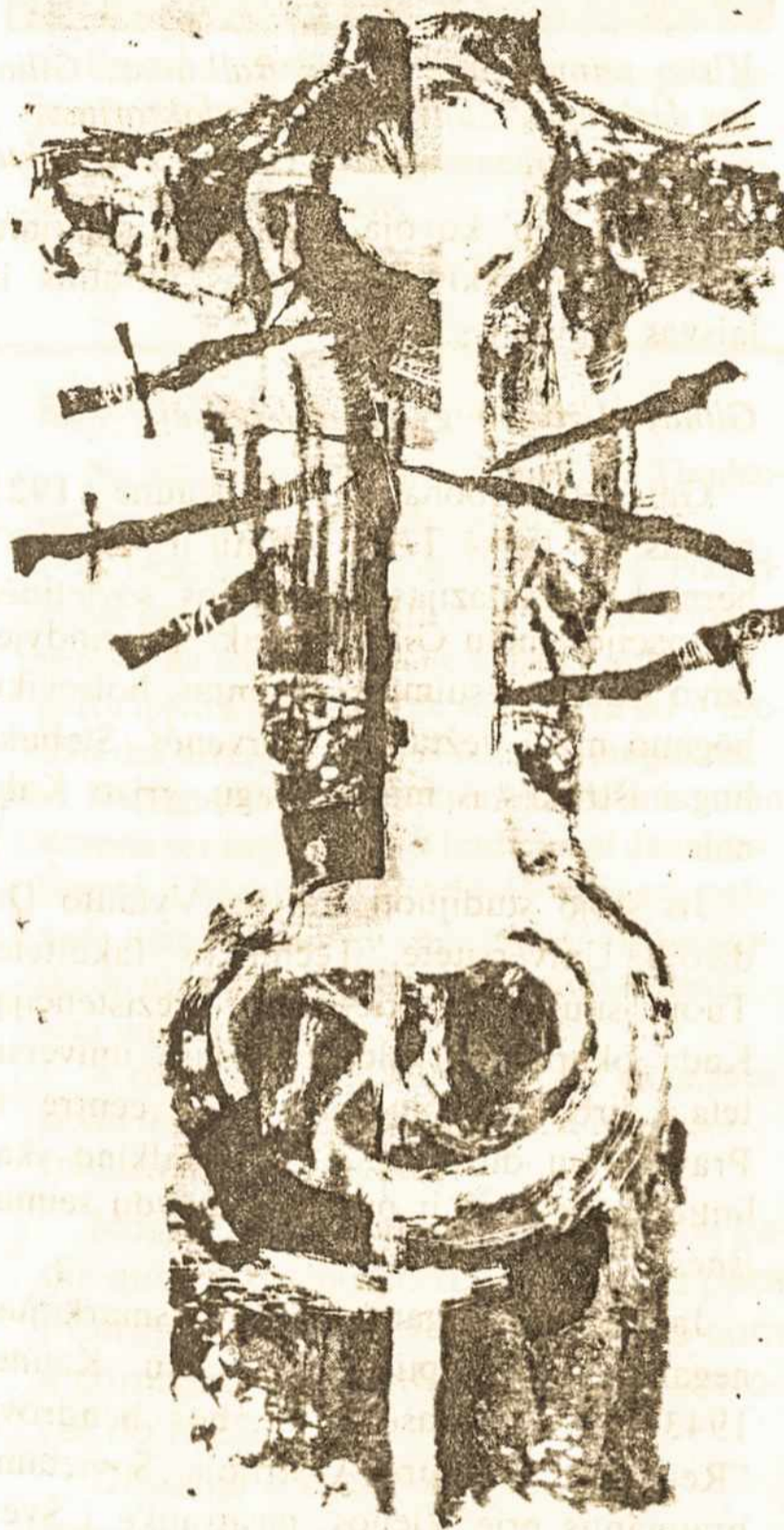
II. Mano velykinis laikotarpis

Gyvename, kaip sakoma, Bažnyčios laikotarpį, Tai mūsų, kaip Kristaus, Bažnyčios narių, gyvenamas laikotarpis.

Ar Kristus man gyva realybė, ar gal kokia daugiau ar mažiau reikšminga "dvasia"?

Ar ir aš esu netikras, apglušęs, be orientacijos, kaip vos po Kristaus Prisikėlimo pirmieji jo mokiniai ir apaštalai?

Ar man "Dangaus karalystė" yra daugiau ar mažiau reiškiantis tik "poli-

"Septyni Kalavijai" — dail. R. Viesulas

tinis" užsiangažavimas, ar religijos dvasia persunkimas visų žemiškų dalykų?

Aš jau gavau Šventąją Dvasią.

Bet ar esu Šventosios Dvasios atnaujintas, atnaujinta?

O gal dar negavau Sutvirtinimo Sakramento?

O jei ir gavau, ar jis kreipia mano gyvenimą Dvasios keliu?

Sakoma, kad "trys rūšys žmonių pasidalina pasaulį: tie, kuriems žemė yra viskas, o dangus — niekas; tie, kuriems dangus yra viskas, o žemė — niekas; ir tie, kuriems dangus yra jau čia, ant žemės, meilėje" (Messalino Festivo, pg. 470). Ar aš priklausau vienai iš šių rūšių žmonių? Ir kokiai? Dėl ko?

III. Mano "į dangų žengimas"

Ar mano gyvenimas apšviestas šitos tiesos: Už laiko ribos susitiksiu galutinai su Kristumi? Ir ar tikiu, kad Viešpats, kuris "užžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo dešinėje... iš ten ateis iš naujo su garbe gyvųjų ir mirusiųjų teisti" (Credo)?

Turiu gyventi šioj meilėj Viešpaties akivaizdoj, kaip kad jis pažadėjo: "Štai, aš esu su jumis per visas dienas, iki pasaulio pabaigos" (Mt 28,20).

Šios didelės Dangun Žengimo paslapties šviesoje randa aktualų atgarsį apaštalo Pauliaus malda ir linkėjimai: "Kad garbingiausiasis Tėvas apšviestų jūsų dvasios akis ir jūs pažintumėte, kokia yra viltis, į kurią esate pašaukti, koks jo paveldėjimo turtas... ir kokia jo galybės didybė" (Ef 1, 17-23).

Dangun įžengimas, žvelgiant tikėjimo akimis, mums yra naudingas

– padidinti pačiam mūsų tikėjimui (kuris sukasi apie neregimus dalykus),

– sustiprinti mūsų vilčiai: juk ir mes viliamės patekti ten, kur Kristus — Dievas ir Žmogus — atsisėdo,

– pakelti mūsų meilei link dangiškų dalykų.

O Dieve, sužadink mummyse ilgesį dangiškosios Tėvynės, kur Kristus pakėlė žmogų šalia Tėvo, garbėje (Pokomuninė malda).

AR JAU TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS JUOSTELES?

L.K.BENDRUOMENĖS CHORO KONCERTAS 1980

DAUD DAUG DAINELIŲ
Gražiausios ir populiariausios lietuviškos dainos

RAUDONA ROŽĖ — Senų ir naujų dainų rinkinys

GEGUŽINĖ — Tradicinės subatvakario dainos ir šokiai

ŽAVINGOS NAKTYS — Visų mėgiama šokių muzika

GERIAUSIA DOVANA MOTINOS DIENOS PROGA

Rua Juatindiba 28 — Pque da Moóca — Fone 273-0338

Dra. HELGA HERING

MÉDICA — GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

LIETUVIAI PASAULYJE

MĖNRAŠTIS 'SPEAK UP' ir jo redaktorius-leidejas Giliaras Urbonas

Reikšmingas forumas

Visažinantis Websterio žodynas šitaip aiškina "Speak Up" posakį: kalbėti aiškiai, kalbėti be rezervų, kalbėti atvirai. Tokios taktikos laikosi Giliaro Urbono Toronte leidžiamas ir redaguojamas mėnraštis anglų kalba "Speak Up". Mėnraštis kalba apie Sovietų imperiją ir sovietinį imperializmą aiškiai, be rezervų, atvirai.

Kada nuolatos ieškome forumu, kur būtų našu prabilti į angliškai kalbančią visuomenę apie Sovietų fenomeną ir skausmingą Pabaltijo kasą, mėnraštis "Speak Up" yra reikšmingas forumas. Jo doktrina yra politinis ir ekonominis realizmas. Mėnraštis imponuoja savo išvaizda, bendradarbių gausa, temų margumynu ir erudiciniu lygiu. "Speak Up" yra didoko tabloido formato, 24 puslapių, iliustruotas, aktualus, netrūksta taiklių politinių karikatūrų. Mėnraštis skelbia laisvąjį pasaulį vienijantį šūkį: ruošimės atremti, kol dar nėra vėlu, globalinės vergijos pavojų! Stambaus Toronto spaudinio "The Toronto Sun" (tiražas 200 000) vyr. redaktorius Peter Worthington, savo rašinyje apie "Speak Up" pareiškė: "Kanadoje nėra tolygaus leidinio" ir: "šis leidinys yra Gil Urbono sumanymo vaisius".

"Speak Up" medžiagos gausoj spindi ir domina politinio ir ekonominio gyvenimo mozaika. Čia plačios pasaulinės problemos sueina su lokaliniais klausimais. Bet mėnraštis nėra specifiškai kanadinis leidinys. Jo atidaus dėmesio orbitoje yra laisvojo pasaulio sandūros su doktrinine ir personaline Kremliaus diktatūra gvildenimas. "Speak Up" rūpesčio esmė: sovietinio pasaulinio tvano pavojaus skelbimas.

Unikalus mėnraščio atsiradimas: tai asmeniškios, ne grupinės, iniciatyvos padarinys. Tai lietuvių nuopelnas. Giliaras Urbonas įsteigė ir pastatė ant kojų įspūdingą leidinį be fondų, be finansinės talkos. Deja, lietuviai mažai ką nežino apie tą leidinį, nes "Speak Up" neieškojo vaju ir šalpos ...

Dabar atitenka garbinga pareiga remti tą reikšmingą laisvės forumą, "Speak Up" leidinį (prenumerata, siunčiant 10 dol. metinės prenumeratos adresu: "Speak Up", P. O. Box 272, Toronto, Ont. M5C 2W2, Canada).

Prie mėnraščio pavadinimo prasmingai įrašytas graikų antikos filosofo Platono posakis: "Geras žmogus moka pabaudą už nesidomėjimą viešaisiais reikalais, tai blogų žmonių valdymas."

Vliko seime. Prel. Jonas Balkūnas, Giliaras Urbonas, "Speak-Up" redaktorius.

Foto S. Dabkus

"Speak Up" kovoja prieš blogų žmonių valdžią. Jo siekis yra laisvas pasaulis ir laisvas Pabaltijys.

Giliaro Urbono gyvenimo odisėja

Giliaras Urbonas gimė Kaune 1921 metais. Jis lankė Tėvų Jėzuitų ir "Aušros" berniukų gimnazijas. Pirmosios sovietinės okupacijos metu Giliaras veikė pogrindyje, buvo išduotas, suimtas, įkalintas, bolševikų bėgimo metu vežtas iki Červenės. Stebuklingai ištrūkęs iš mirties nagų, grįžo Kaunan.

Jis stojo studijuoti statybą Vytauto Didžiojo Universitete, Technikos fakultete. Tuoj įsijungė į priešnacinę rezistenciją. Kada okupacinė valdžia uždarė universitetą, dirbo Durpių pramonės centre ir Praveniškių durpyne. Čia jis talkino įkalintiems lenkams ir pažįstamai žydų šeimai išnešti laiškus ir kt.

Jaunųjų vyrų gaudymams pasmarkėjus, negalėdamas slėptis nuo nacių Kaune, 1943 metais įsirašė į statybos bendrovę "Rentinys", atsidūrė Austrijoje. Sovietams braunantis prie Vienos, pasitraukė į Šveicariją. Ciuricho universitete atnaujino studijas. Įsitraukė į studentų lietuvių veiklą: korp! Lituania sekretorius, akademinio "Šviesos" sambūrio steigėjas. Netekęs Balfio stipendijos, dirbo Ciuricho telefonų kompanijoje.

Su savo sesute Jėva, buvusia Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekos tarnautoja, išvyko į Argentiją. Pakeliui, Paryžiuje, užmezgė ryšius su Lietuvių Rezistencine Santarve ir su kitomis lietuvių politinėmis grupėmis.

Buenos Aires mieste trejus metus dirbo elektrės jėgainės mašinisto padėjėju. Atvykęs Kanadon, į Montrealį, sustojo savo pusbrolio šeimoj. Vedė išraiškos šokėja Janę Kvietytę, persikėlė į Torontą ir dirba

vieno banko pagrindinės būstinės tarptautiniame departamente. Urbonai turi sūnų Saulių, kuris studijuoja Vancouverio universitete.

Šiais, 1981-aisiais, metais Giliaras Urbonas sulaukė savo dvigubo jubiliejaus: 25 metai banko tarnybos ir 60 metų savo amžiaus.

Kuri laiką jis veikė Edmundo Burke draugijoje, vieną kadenciją būdamas tos draugijos Toronto apylinkės valdybos vicepirmininku. Jis buvo Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronte pirmininku.

Pastaruosius šešerius metus Giliaras Urbonas atidavė mėnraščio "Speak Up" leidimui, iš savo asmeniškų pajamų dengdamas leidimo deficitą.

Tas audringas *curriculum vitae* kietai užgrūdino Lietuvos patriotą, kuris jaunuolio metuose buvo išblokštas sąlygų iš savo tėvynės. Patyręs sklandytojas, jis įpratęs plačiai apžvelgti žemę ir įvykius. Tokiu keliu jis veda savo leidžiamą ir redaguojamą mėnraštį.

— Esu karo stovyje su Sovietija, — sako Giliaras.

"Speak Up" yra akivaizdžiausias įrodymas, kad karo stovis remiamas ne šnekotomis, bet pasiaukojimu ir darbu.

PASIKALBĖJIMAS SU G. URBONU

— Redaktoriau, kaip gimė sumanymas organizuoti "Speak Up"? Kaip suburtos gausus ir brandus bendradarbių kolektyvas?

— Tai pastanga įnešti priešsovietinę akciją į milžinišką angliškai kalbančią visuomenę Priešsovietiniai pareiškimai, sklindę etninėse visuomenėse, neretai nušėitva, dingsta be pėdsako ir platesnio aido. Angliškoji spauda, radijas ir TV tikrai retkarčiais pastebi ir pamini mūsų patriotinius prasiveržimus, o neretai juos nutyli, kartais, net gi, pasipiktina!

Nuo viešosios informacijos ir komentarų pareina demonstracijų reikšmė. Tai veikimo prasmės pagilinimas komunikacijos būdu. Tad kilo mintis: argi politinė išsvija negalėtų pati skelbti savo siekius ir rūpesčius, betarpiiai, be netikros anglosakškos malonės?

Išdėsčiau savo samprotavimus dviem ukrainiečiam ir vienam lietuviui: gal leistinas laikraštis anglų kalba?

Nuomonės suskilo — ar pirma pasirūpinti lėšų, ar lėšos atsiras savaime, kada skaitytojas pamatys laikraštį? Pasiūliau pavadinimą "Speak Up". Su tuo sutiko Vienas mūsų būrelio, ukrainietis, labiau už kitus nusimanąs spaudos darbą, suredagavo pirmąjį numerį, įrašė mane leidėju, o pats ... pasitraukė dėl ligos! Tur būt, niekad nėra taip buvę: redaktorius pasitraukė iš darbo, pirmąjį numerį suredagavęs.

MES

Rua Juatindiba, 28, CEP. 03124 SÃO PAULO, Fone. 273-0338

NR. 17 (1756) 1982.IV.29

O II° ENCONTRO

No dia 24/04/82 às 17:00 hs houve uma reunião na Ramové, que tinha por objetivo, promover o II Encontro da Juventude. No entanto, por falta de corum, não foi realizado, passando a ser uma reunião das atuais comissões que já estão trabalhando em nossa colônia.

Foram discutidos os problemas, a que cada uma das comissões enfrentaram, neste período inicial. Surgiram críticas e opiniões sobre os rumos a serem tomados, mas, ao final todos entraram em acordo.

Com a falta dos jovens que se esperava presentes, ficou marcada uma reunião dos coordenadores das comissões com o presidente da BLJS, para o dia 08/05/82 às 17:00 hs. na Ramové, a fim de trocarmos um cronograma de atividades futuras, prepararmos o programa para o II Encontro da Juventude bem como marcarmos uma nova data para o evento.

Espera-se que na próxima convocação, haja a presença em massa dos Jovens, uma vez que este é um trabalho pioneiro, feito pelos jovens e para os jovens.

Paulo R. Jurgilas

MARGUCIAI

A Comissão de Cultura através de seus componentes desempenhou com sucesso a tarefa proposta por ocasião da Páscoa.

Apesar das falhas surgidas com respeito à divulgação das aulas de pintura de ovos, houve um bom número de comparecimentos nos dois dias do curso.

Segundo os participantes, o aproveitamento foi muito bom, tendo em vista a formação heterogênea dos grupos presentes.

Agradecemos a presença de Rimantas Valavicius, Janete N. Zizas e de Milda Remencius, pela colaboração dada ao grupo transmitindo as suas técnicas de pintura; e à Paróquia de S. Casimiro por ter cedido o salão,

Nossa tarefa teve prosseguimento com a exposição dos Marguciai na biblioteca da V. Zelina, visitada por escolas e professores de artes que demonstravam grande interesse em aprender as diferentes técnicas, e também em conhecer um pouco mais sobre a cultura lituana, para eles, até então desconhecida.

Para nós, integrantes da comissão de Cultura tudo isso está sendo de grande valia, pois apesar das dificuldades surgidas no desempenho das tarefas, estamos conseguindo, aos poucos, atingir o objetivo proposto quando da formação das comissões que é a preservação e divulgação das tradições, costumes e História do povo Lituano.

Esperamos que os membros das outras organizações, como B.L.B., Sajunga, Skautai, ou os grupos de Danças e Coral, Imprensa e outros elementos representativos na Colônia, colaborem com as comissões, dando o seu apoio à Jaunimi Sajunga, e não subestimando suas propostas de trabalho, pois nossa intenção não é tirar o lugar de ninguém, não é de competição, mas sim de colaboração e integração à colônia Lituana. COMISSÃO DE CULTURA da BLJS

REUNIÃO ATEITININKAI

Na última quarta-feira, feriado de Tiradentes, reuniu-se o grupo dos ateitininkai.

A reunião consistiu de duas partes. Na primeira houve uma leitura e debate das várias versões da ressurreição de Cristo, onde cada participante expôs o que acreditava ser o motivo das divergências dos textos evangélicos.

Na segunda parte, entrou em debate como deveria ser organizada a tradicional Jaunimo Šventė. Chegou-se à conclusão que será realizada uma missa, logo após um almoço seguido de uma peça teatral, que provavelmente será uma comédia.

À respeito da peça, foi pensado em algum texto leve e descontraído, podendo até ser traduzido do português.

Nós, ateitininkai, gostaríamos de pedir que caso alguém tenha alguma peça interessante que entre em contato com a comissão de comunicação, os redatores do MES.

Desde já o nosso AČIŪ.

O PAPA NOS PEDE ORAÇÃO PELAS VOCAÇÕES

Dia 2 de maio, "domingo do Bom Pastor", é também o dia mundial de oração pelas vocações: para que o Senhor envie mais e cada vez melhores operários para sua messe.

Como de costume, o Papa João Paulo II enviou à Igreja toda uma mensagem, aprofundando o sentido deste dia. A carta do Papa traz 4 pontos:

- "Eu vim para que todos tenham vida em abundância",
- qual a vida que Cristo veio trazer,
- a Igreja nasceu para viver e dar a vida,
- é a vida que gera a vida.

"E para viver e dar a vida — diz o Papa — a Igreja recebe de seu Senhor todos os dons,

mediante o Espírito Santo: a Palavra de Deus é para a vida; os sacramentos são para a vida; os ministérios ordenados do Episcopado, do Prebiterado e do Diaconado são para a vida; e os dons e os carismas da consagração religiosa secular ou missionária são também eles para a vida".

E o Papa continua frisando: "Há um Dom que sobressai dentre todos os outros, em virtude da sagrada Ordem: O Sacerdócio ministerial, o qual participa do único Sacerdócio de Cristo... Mistério admirável de amor e de vida... Mistério admirável de divina fecundidade, por que o Sacerdócio foi doado para a multiplicação espiritual de toda a Igreja, principalmente mediante a Eucaristia".

E faz um pressante convite que nós queremos aceitar como dirigido particularmente a cada um de nós, e à nossa comunidade lituana: "Convido, pois, todas as comunidades cristãs e cada um dos fiéis a tomarem consciência da grave responsabilidade que tem de contribuir para o encremento das vocações consagradas... sobretudo mediante uma vida plenamente cristã".

"A vida gera a vida. Com que coerência poderíamos nós rezar pelas vocações. se a oração não fosse efetivamente acompanhada de uma aplicação sincera pela conversão?"

Nós, os lituanos, sabemos que o nosso povo é eminentemente católico e fiel à Cristo e à Igreja, mas que, na Lituânia, está impedido a viver sua vida cristã plenamente. Nem jovens podem entrar no seminário livremente.

E em muitas paróquias há falta de padres. Nós aqui, no mundo livre, devemos não somente providenciar de novos líderes religiosos-culturais às nossas comunidades lituanas, mas também preparar missionários e missionárias para a Lituânia.

O Papa reza conosco e com toda a Igreja pelas vocações.

Não poderíamos nós, em particular, fazer nossa, se não cotidiana, ao menos dominical, a oração seguinte:

ENVIAR, SENHOR, OPERÁRIOS PARA A VOSSA MESSE, EM PARTICULAR PARA A IGREJA PERSEGUIDA NA LITUÂNIA E A COMUNIDADE LITUANO NO BRASIL.

Tá?

Pranas

CARTAS

Canadá,

1982

Carta aberta aos meus queridos sobrinhos:

Quando estávamos juntos tudo parecia completo, parecia que ainda ficaríamos juntos tanto tempo, mas os dias evaporaram com festas e passeios e nem deu para satisfazer a sede de longos e bons bate-papos. Mesmo que só por carta, tenho vontade de voltar. Oi, tudo bem?

Nos 12 anos que moro aqui, nunca o vento lá fora esteve tão forte — falta pouco para ser um furacão, e não pára desde ontem de manhã. Poderes da natureza, poder de Deus.

Deus é mesmo poderoso. Criou o mundo do nada. Seríamos então um nada? "No way" como diz o Dariukas para tudo. "De jeito nenhum". Deus nos criou com Amor, por isso cada um — exatamente como é — é especial aos Seus olhos. E ainda presenciou a cada um com uma mesma dádiva — liberdade.

Outro dia estávamos lendo uma revistinha com uma dedução simples e lógica que me encantou:

"Sou livre se faço o bem".

Para os que querem tentar o inglês, exatamente assim: "Real freedom means more than just as we want. It means learning what is good for ourselves, and others, and then choosing to do it". Ou Seja: "Verdadeira liberdade é mais do que fazer como queremos. É aprender a fazer o que é bom para nós, e para os outros, e resolver fazê-lo". Não é bacana? Acordar de manhã e saber que sou livre.

Já me deram mais uma razão formidável para se acordar de manhã: Cada um de nós Deus criou com uma missão, mesmo que a gente nem saiba qual ela seja. Nossa vida, então, tem finalidade. Muitas vezes a gente faz planos e os ditos não dão certo. Lá vem a frase: "O homem põe e Deus dispõe". Alguns talvez só tenham que tocar o tambor na orquestra da vida. Uma boa orquestra sem tambor não seria completa. Se o tamborista tocar o tambor contente e com vontade, e o Condutor está satisfeito, óra bolas, a finalidade está sendo alcançada. E tenho a impressão que Deus não dá tambor para quem gosta do violino. Daí a chamada "vocação". E o que é bom, não precisa nem se preocupar quando será nossa vez de entrar em ação, pois o Condutor mostra. Só o que é bom conservar os olhos Nele, para não perder a vez, não é?

O vento frio sopra lá fora, aqui dentro meu coração cheio de amor por vocês. Amor e gratidão por terem feito parte integral das nossas excelentes férias aí. Até a próxima. Abraços e Feliz Ano Novo a todos.

Tia

PS.: Quanta demonstração de carinho sentimos também entre os amigos e conhecidos que encontramos durante essas semanas aí.

O ENSINO RELIGIOSO NAS ESCOLAS

Há poucos dias foi-me perguntado como se processava o ensino Religioso no Brasil. Se eram ministradas aulas nas escolas particulares e nas escolas públicas.

Da experiência que eu tenho e das informações coletadas, pude responder à pessoa interessada, o seguinte:

Nas escolas particulares confessionais a Educação Religiosa é a meta e objetivo fundamental. Não haveria razão para a existência de tais escolas, mantidas por instituições Religiosas Masculinas e Femininas, se não fosse a preocupação de dar uma educação cristã aos jovens e elas confiados.

Uma educação leiga que se preocupe com os aspectos físico e intelectual, mas negligencie o aspecto espiritual religioso, do ser humano, falha na formação integral do educando. Por isso, não se justificaria a criação de um serviço dessa natureza por instituições Religiosas, ainda que os Estabelecimentos sejam equipados com moderna aparelhagem e adotem métodos didáticos os mais atualizados, pois leigos podem realiza-los de forma igualmente eficaz.

A finalidade primordial dos Religiosos manterem escolas, está subordinada ao serviço da Igreja. Destina-se a formar cristãos conscientes, militantes, engajados, apóstolos que irradiem pela vida a sua convicção religiosa. Se o conseguem? já é um outro problema.

Nas escolas públicas, estaduais e municipais, o ensino religioso é omitido. Há na verdade, uma Lei Federal que obriga as escolas a incluírem no seu horário o Ensino Religioso sendo facultativa a assistência às aulas para os alunos.

Há o Padre da paróquia que traz as aulas preparadas em folhetos impressos e as professoras do primário dão uma aula semanal. Isso não acontece com os professores de 5.ª a 8.ª séries. Estes se esquivam dessa tarefa. Qual seria a causa? Pois a maioria dos Professores é católica.

Pela sondagem feita em conversa informal pude constatar que poucos conhecem a própria Religião, os princípios e a doutrina católica; donde, se sentem inseguros na matéria. Outros ainda, porque não levam vida condizente com o que iriam ensinar. E ainda um terceiro fator é de que não são conscientizados de que todos temos a missão de ser apóstolos no Reino de Deus.

Dessa educação totalmente leiga vemos os frutos. Nós mesmos reclamamos da existência de tantos marginais, da corrupção, da desonestidade, da impiedade, da desumanidade, enfim, da ausência de virtudes cristãs na vida prática da sociedade atual. Não nos lembramos porém, de que tantos desses marginais passaram pelos bancos das nossas escolas. Sem o ensino religioso faltou algo de vital para a formação do homem.

Conclusão: é de suma importância que os jovens se empenham em estudar também a sua Religião, a doutrina Católica, ler a Bíblia, principalmente o Novo Testamento, freqüentar círculos de estudos e de debates para que possam quando solicitados assumir uma tarefa e exercer ação direta, pessoal, consciente no sentido de melhorar este mundo de Deus.

Prof. Angela Joteikaite

Você gosta de Jornalismo? Colabore com o "MES" — Noticiário da Juventude, mandando artigos sobre esportes, sociais, temas lituanos e brasileiros.

Aguardamos a Sua colaboração

RADAR

SEÇÃO LITUANA NA BIBLIOTECA

Na Biblioteca de V. Zelina já funciona uma seção de livros lituanos.

Existem desde livros sobre história lituana até romances, escritos em lituano e em português.

Para ser sócio da Biblioteca, você só precisa da Carteira de Identidade e uma Conta de luz; não é preciso pagar nenhuma taxa ou mensalidade.

Prestigie a Biblioteca de V. Zelina que tanto vem colaborando com a comunidade lituana, e faça a sua inscrição. Endereço: Av. Zelina, 177 - Tel. 272-9263.

HUMOR

Em certa noite, na Rússia, um mágico fazia sua assistente estender-se por sobre tres tamboretes. Depois de lhe segredar qualquer coisa ao ouvido retirava o tamborete do meio, e, em seguida o que a sustentava por baixo dos pés, ficando a moça apoiada apenas pelo pescoço.

—Como é que ela consegue ficar assim? perguntava um turista. —Que será que o mágico lhe diz ao ouvido?

O garçom que servia uma bebida ao turista explicou-lhe: —Ele diz que se ela ficar assim, amanhã vai obter Visto e Passaporte

Robinson Crusóé foi o primeiro a dizer: — Graças a Deus, hoje é Sexta-Feira.

Quando uma mulher diz que você está "indo longe demais" o que ela quer dizer é que você "está chegando perto demais".

Dois padres estavam jogando "cara ou coroa" para ver quem iria pagar o cafézinho.

Quando lhe perguntaram se o jogo não era condenável em sua religião, o padre respondeu:

—Mas aquilo não era um jogo. Era um método puramente científico de determinar qual dos dois iria praticar um ato de caridade.

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P. 4421-01000 S. Paulo, SP

Tokiu būdu man atiteko leidėjo pareigos, darbai ir rūpesčiai. Laimė — nerašau mašinėle. būčiau dar labiau darbas apkrautas.

Skaitytojai, rašytojai ir lėšos atėjo iš už 2000 mylių, iš Vakarų Kanados (Britų Kolumbija ir Alberta). Tai buvo Social Credit Partijos nariai. Vėliau pradėjo dėtis Ontario bendraminėčiai. Dirbu su pora ištikimiausių pagelbininkų, savaitgaliais, po darbo valandų banke.

Bendradarbiai atsirado savaime, paraukti "Speak Up" krypties, susipažinę su leidiniu. Juk Kanadoje nėra tokios linkmės spaudinio. Čia jiems glūdi vienintelė proga skelbti savo mintis. Esame nepriklausomi, ir kas mūsų barikados pusėje, mūsų kovos draugai. Bendradarbiai neakcentuoja savo specifinės ideologijos. Bendras vriesas nebe kieme, bet ant mūsų durų lenksčio. Ambicijas tenka užmiršti, per savitarpę toleranciją siekti bendro tikslo.

Skustis negaliu, laikraščio linkmė ir lygis radarė jam daug kur duris. Žinoma, geru vertinimų neužtenka, reikia nuolatinės visokeriopos talkos, kad mėnraštis plistų.

"Speak Up" bendradarbiai, sprendžiant iš jų pavardžių, didžia dalimi yra anglosaksai — kodėl beveik nėra pabalviečių? Koks "Speak Up" santykis su etniniais spaudiniais? Kaip žiūri angliškąją spauda ir visuomenė?

— Viena San Diego TV stotis — "The Ann Watson Report" — redaktorės dėka paminėjo mus porą kartų. Pora lietuviškų programų JAV-bėse taip pat minėjo, nei parinė. Kanadoje minėjo Edmontono radijo stotis. Trumpomis anotacijomis mini lietuvių spauda. Visi atsiliepimai labai palankūs.

Anglosaksų autorių vyravimas savaimingas. Mėnraštis turi tendencijų nepasidaryti etniniu leidiniu. Anglosaksai ima viršų — per juos viešame gyvenime daug galėjome ir pasiekti. Etniniai rašytojai, žinoma, labai pageidaujami.

Nekartą esu kalbėjęs su Baltų Federacijos caldybos nariais, kad jie paimtų "Speak Up" leisti, ar bent remti. Tuo darbu Federacija labiau paryškintų savo reikšmę. Iš Vliko, Alto ir LB jokios paramos nesulaukėme, nors mėnraščio padėtis jiems gerai žinoma. O vis juk kartojame, kad spausdintas žodis esąs stipresnis už ginklą...

Kada laisvės kova virsta proginiiais pasirodymais, tai jau ženklas, kad kova vedama pro forma ir tampa savotiška pramoga. Mūsų santykiai su angliška bendrų siekių spauda JAV-bėse labai geri. Itin esu dėkingas "The National Educator" leidėjui ir redaktoriui Jame H. Townsend, Korėjos karo veteranui, kuris apdovanotas Sidabrine Žvaigžde. Jis priėmė mane kaip jaunesnįjį brolių ir davė svarbių patarimų. Šilti santykiai su Australijoje gyvenančiais

PADĖKA
A+A
VINCUI KULIEŠIUI

Onutės Joteikaitės - Kuliešienės vyrui mirus širdingai dėkojame visiems, kurie pareiškė užuojautą, dalyvavo 7-tos dienos ir 30-tos dienos mišiose. Ypatinga padėka visiems choristams, Feliksui Girdauskui ir Viktorui Tatarūnui.

Joteikų šeima

bendrasiekiais: su "Baltic News" redaktoriumi A. Taškūnu, su "International News Digest" redaktoriumi ir leidėju J. P. Kedžiu. JAV-bėse palankus Arėjas Vitkauskas, kuris vadovauja "World-Wide News Bureau". Redaguodami leidinius anglų kalba šie vyrai atlieka likiminį mūsų laisvės bylos propagavimą plačiame pasaulyje.

"Speak Up" neišleidžia iš akių etninių mažumų problemų. Bet reikia atsiminti, kad laisvosios tautos priprato prie kelių nelaimingų tautų kančių. Mūsų skundai jų nepaveikia, dargi erzina. Laisvosios tautos lyg tvirtintų: "Palikite savo rūpesčius Europoje. Jūs gyvenate čia, tad sugyvenkite su šio krašto buitiniais". Užtai mums taip gyvybiškai svarbu įrodinėti, kad ir čionykščio gyvenimo pastovumas yra tariamai pastovus. Kada jie, laisvosios tautos, pradės rūpintis savo nuosavu kailiu, tai bus naudos ir pavergtosios tautos. Juo giliau įsijungsimė į gyvenamojo krašto politiką, juo daugiau pelnysime ir Lietuvai. "Speak Up" kursto anglosaksų visuomenę kreipti dėmesį į sovietų totalizmą ir imperializmą, demaskuojant to fenomeno prigimtį. Reikia skubėti — mes esame liudininkai. Kada išmirsime, jaunesnioji karta beveik neparuošta sutikti pavojų.

— Jūsų skaitytojų laišškai rodo, kad esate visuose kontinentuose. Ar sekasi prasilažti į pavergtuosius kraštus? Kas jums šiuo metu labiausiai rūpi?

Šiuo metu 70% skaitytojų yra anglosaksų kilmės. Tai puiku! Informacija eina ten, kur jos labiausiai trūksta. 30% skaitytojų yra lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, vokiečiai, rusai. Dabar atsiranda ir naujieji emigrantai, iš SSSR atvyksta žydai. Atskirais atvejais mėnraštis užsisako ir remia Australijos, Pietų Amerikos, Europos skaitytojai.

Turime tikrų žinių, kad "Speak Up" skaitomas Lenkijoje. Nepatvirtintomis žiniomis, "Speak Up" skaitomas Leningrade.

"Speak Up" garsui daug patalkino "The Toronto Sun" redaktoriaus Peter Worthington platus, palankus straipsnis apie mūsų mėnraštį.

Esu labai dėkingas Kanados Lietuvių Fondui ir Toronto Lietuvių Namams: jiems priklausantiems vyrų ir moterų būriams, kurie, kol kas, yra vienintelė lietuvių institucijos nuosirdžiai paramos mūsų darbą. Esu dėkingas visiems, kam mėnraštį užsisako, kas remia jį.

Dabar mums labiausiai rūpi, kad vieno mėnraščio leidimo darbai būtų sujungti p vienu stogu. Reikia turėti savo raštinę, kuru susitelktų bendradarbiai. Dabar kompiuterizuojami prenumeratorių adresai, keičiamas siuntimo būdas. Lėšų sulaukę, pirkime naują rašomąją mašinėle, o senąjį skirsime į muziejų. Gerinsime popierius. Pirksime naują "typesetting" mašiną, kas sumažins spausdinimo išlaidas. Turint lėšų, galima pasamdyti vieną profesionalą. Tada atliktų daugiau laiko leidėjo pareigoms.

Esame dabar sukūrę prietiltį, bet gerinamams vis reikia darbo, jėgų ir lėšų. Sulaukę visakeriopos talkos iš kitataučių, norime neabejoti savųjų institucijų ir paskiriamųjų talka ir parama. Ačiū už dėmesį.

— Redaktoriau, ačiū už suteiktą "Lietuvių Dienoms" pasikalbėjimą, už savų rūpesčių atskleidimą, už nuostabų entuziazmą, kuris pagimdė "Speak Up" idėją ir pavertė ją lietuviškam reikalui labai naudinga realybe. Prisimename Napoleonos posakį: geras laikraštis svarbesnis už artillerijos pulką.

Pasikalbėjimą vedė Jurgis Gliava

LIETUVIŲ DIENOS, 1981 BALANDIS

Geriausia dovana:

GIMTADIENIŲ VARDINIŲ METINIŲ PROGA

UŽSAKYKITE "MŪSŪ LIETUVA"

GIMINĖMS — DRAUGAMS — PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins 50 kartų — visus metus

VALENTINO BEVIDO SUDĒTINGAS PALIKIMAS

Gausiausias, mums žinomas, lietuviškos šeimos tėvas — a. a. VALENTINAS BEVIDAS, jo vaikų ir kitų jo bičiulių pageidavimu, pristatomas gerbiamiems skaitytojams šiuo kiek išskirtinu nekrologu, lietuvių kalba.

Kiek vėliau, Valentino vaikai specialiu "ML" priedu ryžtasi pasakyti ko kito gražaus ir prasmingo apie jų griežtą, reikalaujantį, bet ir labai mylimą gausiai šeimai pasišventusį tėvą.

JIS MUMS IR MIRĖS TEBEKALBA

— *Defunctus adhuc loquitur* —

VALENTINAS BEVIDAS, Domininko ir Cecilijos Rymonaitės sūnus, gimė Utenoje, 1912 m. rugpiūčio 16 dieną.

Mirė jis, po kamčiai perneštos vėžio ligos, 1982 m. kovo 6 dieną, Beneficência Portuguesa ligoninėje (N. S. de Fátima), São Caetano do Sul, SP. Buvo jis palaidotas Jardim de Colina, São Bernardo do Campo kapinėse, kovo 7 dieną.

Mirė jis atsisveikindamas su 8 sūnų ir 4 dukterų šeimomis, gilaus tikėjimo, vilties ir meilės, Šv. Augustino atkartotais žodžiais: "Aš einu pas Dievą, tačiau ne užmiršiu tų, kuriuos mylėjau žemėje".

BŪDINGA VALENTINO PASKUTINĖ VALIA

Velionis Valentinas, daug pergyvenęs Lietuvoje, Rusijoje, o nuo 1927 metų — Brazilijoje, buvo ir išliko iki mirties taurus patriotas lietuvis, pavyzdingas katalikas, atsidavęs gausios šeimos tėvas.

Jis ir jo žmona — Liria Arten, vokie-taitė kilimu — abu kartu — buvo patvėrūs "AUŠROS" choristai, dalyvaudavo lietuviškuose rengimuose ir pamaldose, pastoviai nuomuodavo šv. Kazimiero parapijos salę, įvairioms šeimyninėms šventėms.

Be to, dar iš tautinio patriotinio taško žvelgiant — žmona Liria ir vaikų šeimos išpildė mylimo vyro ir tėvo paskutinę valią — būtent, kad "presente corpore" būtų, atlaikytos gedulingos lietuviškos mišios, o po to ir portugalų kalba.

Kovo 7 dieną (kaip tik šv. Kazimiero šventės dienoje, Mookoje) lietuviškas Mišias Beneficência Portuguesa ligoninės koplyčioje atlaikė kun. Petras Urbaitis. Po to tuoj sekė portugalų kalba su maždaug 200 dalyvių.

Gal kiek ir tos tikrai būdingos bei retos "Paskutinės valios" pasėkoje buvo labai prasminga, kad kadaise gyvavęs "AUŠROS" choras spontaniškai iš naujo susilipdė taip, kad galėtų pamaldžiai ir pagarbiai atsisveikinti su patriotu tautiečiu ir mielu choristu, kuris per ilgus metus, savo tvirtu ir išlavintu tenoru pri-

sidėjo prie "AUŠROS" choro iškilimo.

30-tos mirties dienos Mišios buvo atlaikytos kun. Prano Gavėno, šv. Kazimiero parapijos salėje balandžio 8 dieną, giedant "Aušros" chorui ir dalyvaujant visai gausiai, patriarchalinei a. a. Valentino šeimai, kaip ir mylimos žmonos Lirios dviejų brolių ir keturių seserų šeimoms.

SUNKI NAJAKŪRYSTĖ BRAZILIJoje

1927 metais 7 asmenų šeima, atvyko Brazilijon ir pradėjo savo ūkišką naujakūrystę, drauge su kitais patriotiniais nusiteikusiaisiais tautiečiais, Santo Anastácio apylinkėje, Presidente Prudente, SP., miesto artumoje.

"Nova Lituânia" lietuviškas kaimas ar miestelis, būtų buvęs kas tai panašaus ar net daugiau už dabartinę "Lituaniką", prie Atibaio miesto.

Didoki žemės sklypai buvo pirkti ir apmokėti.

Deja, netrukus paaiškėjo (kaip ir daug kur kitur atsitinka), kad naujakūrių nupirktoji žemė netikro savininko parduota, buvo žemiausios rūšies apgavystė.

Atsiradus tikrajam žemės savininkui, buvo visiems įsakytą: nešdintis iš kur at-

vykę, arba iš naujo apmokėti ką jau buvo pirkę ir apmokėję.

Kiek vėliau, atėjo dar griežtesnis ultimatumas: — "Išsinešdinti arba pasiruošti mirti." Tai buvo 1929 metai.

Domininkas Bevidas, po to nepasisekimo, persikėlė į São Paulą ir apsigyveno prie Šv. Antano bažnyčios, Pari, SP.

Giliai religinga ir kultūringa šeima neužilgo pakliuvo į mūsų "pažangiųjų" nemalonę ir pergyveno kartu su kitais patriotais "LIETUVIO" redakcijos bei Lietuvos Pasiuntinybės puolimus.

Tų ir kitų naujakūrystės pergyvenimų pasėkoje sušlubavo Domininko sveikata, ir neužilgo (1931 m.) jis išsiskyrė su savo mylima šeima palikdamas našlę ir 5 našlaičius — 3 mergaites ir du berniukus, neaiškiai ateičiai.

Viena bėda — ne bėda. Ir motinos Cecilijos išsiskyrimo valanda netrukus atėjo. Ji mirė palikdama visiškams našlaičiams ko tai ypatingo, daug kartų jiems žadėto: — Vaikai aš nieko kito jums nepalieku, o tik jūsų griežtą išsiauklėjimą ir Dievą jums palieku.

Pagal jauniausios velionies sesers Eulalijos pasakojimą, Domininko ir Cecilijos šeimoje vyravo didžiausias susiklausimas. Iš kitos pusės galiojo spartaniško auklėjimo reikalavimai. Šeimoje nė vienas nerūkė, negėrė, kitų išdaigų nedarė. Darbas, mokslas, Dievo, Tėvynės, šeimos ir žmonių meilė buvo visiems lygiai nepakeičiama gyvenimo kelio rodyklė.

RYZTINGUMO IR RELIGINGUMO PAVYZDYS

Po tėvo ir motinos mirties prasidėjo penkiems našlaičiams visai naujas laikotarpis. Jie gražiai sugyveno, viens kitam gelbėjo, o laikui slenkant turėjo išsiskirti ir eiti jiems Dievo skirtu ir jų pačių pasirinktu gyvenimo keliu.

Vyriausioji sesuo Genovaitė (Eugenia) susituokė su tauriu lietuviu, Jonu Karveliu, ir apsigyveno Suzano mieste. Brolis Leonas ir sesuo Anelė taip pat sukūrė savitas šeimas.

Valentinas dar ilgokai likosi viengungis. Jis dienom dirbo, naktim studijavo, lankė muzikos konservatoriją. Kiek vėliau jis lemtingai metėsi į tekstilės industrijos profesiją iškildamas ir užimdamas atsakingas, vadovaujančias vietas.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

1939 metais, 27-metis, susipažinęs su tekstilės bendradarbe, Liria Arten, rimtos katalikų šeimos vokietaite, ją vedė ir susilaukė 12 vaikų atžalyno. (Dukrytė Fatima, 13-toji pasimirė vos gimusi.)

Viengungis, vėliau, vis didėjančios šeimos tėvas, velionis rasdavo laiko visuomeniškai ir religinei veiklai.

Šeimos archyve užtiktose fotonuotraukose, Valentinas matomas ir kaip parapijų choristas ir pamaldžių organizacijų narys, net – pirmininkas. Chronologiškai stebint ir pagal gyvenvietės kaitaliojimą, velionis liko ypač daug nusipelnęs sekančiose parapijose – Šv. Antano (Pari), N. S. da Paz (Glicério), N. S. do Bom Conselho, São Rafael Arcanjo, Šv. Kazimiero (Moóca), N. S. de Lourdes (Agua Rasa), N. S. de Candelária (São Caetano do Sul). Jis ir kitaip gelbėjo kaikiurims parapijoms jų sunkioje naujakūrystėje.

UŽBAIGAI

Dievo palaima sekė visur, ir visada ryžtingąjį, religingąjį, labdaringąjį Valentiną ir jo gausią šeimą.

Vaikai išsimokslino ir sukūrė savitas rimtas, darbščias, katalikiškas šeimas.

Iš čia pridėto atskiro skyrelio matoma kiekvienos jaunųjų šeimos pasirinktą profesiją ir gyvenvietę. Pats tėvas Velionis, iki galo darbavosi Tecelagem Elytex – Rua Indaiá, 114 (V. Prudente) o motina Liria – Loja de Fios (Lã) – Rua Maria Dafré, 715 (V. Prudente).

Iš turėto pokalbio su našle p. Liria atsimintina kas seka: – Mes nesame nei

Valentino ir Lirijos Beivydu šeima per vieno sūnaus vestuves.

biedni, nei turtingi. Mes, pagal a.a. Valentino pavyzdį pragyvename iš savo kasdieninio, sunkaus ar mažiau sunkaus, darbo.

Mūsų šeimoje vyravo religinė praktika, atsakingumas, susiklausimas. Turėjome net tris sūnus seminaristus. Tikiuosi, kad ir vaikų šeimos eis a.a. tėvo Valentino pramintais keliais.

Nuoširdi užuojauta "ML" ir gausių šeimos bičiulių a.a. Valentino palikuonims.

Ir teduoda mums Dievas daugiau šeimų, panašių į a.a. Valentino šeimą.

Neužmirštamam Valentinui mūsų padėka už jo dvasinį palikimą. Amžiną Atilsi duok, Viešpatie, Valentinui.

Mums privalu Jį ir maldoje atsiminti ir kiek galint daugiau jo dvasingumo, labdaringumo, ryžtingumo pavyzdžiais, gyvenime vadovautis.

Kun. P.M. Urbaitis

MŪSŲ MIRUSIEJI

Balandžio 5 d. João XXIII ligoninė, po operacijos, mirė ZIGMAS GENYS. Velionis buvo gimęs 1910 metais Utenos apskrityje, Alantos parapijoje. Brazilijon atvyko su pirmąja emigracija 1927 m. ir apsigyveno Mokoje, kur dirbo kaip batsiuvys. Liūdesyje paliko žmoną Domicelę, dvi dukras, žentą ir du anūkus. Septintos dienos Mišios buvo Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje pirmadienį, balandžio 12 d. Jose dalyvavo daug lietuvių iš Moko ir Vila Zelinos. Tebūna lengva ši žemelė mielam mūsų tautiečiui.

JONAS KAZLAUSKAS

mirė Vila Prudentės ligoninėje balandžio 20 d. išgulėjęs ligos patale ištisą mėnesį. Velionis buvo gimęs 1900 m. lapkričio 17 d. Ramašionių kaime, Andrioniškių val., Panevėžio apsk. Brazilijon atvyko 1929 m. Virš 40 metų gyveno V. Beloje ir ilgą laiką turėjo barą prieš Vytauto Didžiojo mokyklą. Po pamokų, švenčių ar parengimų tautiečiai mielai užeidavo į Jono barą. A. a. Jonas Kazlauskas buvo ML skaitytojas ir kiek galėdamas, dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose.

Nuliūdime paliko dukterį Bruną, žentą Luiz Antaną, anūką Luiz Carlos. Lietuvoje liko sesuo ir kitos giminės. Buvo palaidotas Ceramicos kapinėse S. Caetane. 7-tos dienos mišios buvo V. Zelinoje š.m. 26 d.

Aušros choras diriguojamas t. Jono Kidyko. Valentinas Bevydas antras iš kairės, o Liria antroji eilėje, antra iš kairės.

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

DĖMESIO!

NAUJŲ PRENUMERATŲ KONKUR- SAS – VAJUS

1. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba skelbia lietuviškiems patriotiniams laikraščiams bei žurnalams naujų prenumeratų rinkimo konkursą – vajų Pietų Amerikoje. Konkurso mecenatu yra kun. dr. Juozas Prunskis, tam tikslui paskyręs 1.000 dol.

2. Konkursas prasideda 1982 m. gegužės 1 d. ir baigiasi rugsėjo 1 d.

3. Konkurse gali dalyvauti visi Pietų Amerikoje gyvenantys lietuviai.

4. Terminui pasibaigus, konkurso dalyvis gauna iš laikraščių ir žurnalų leidėjų liudijimą apie jo surinktas naujas prenumeratas. Šiuos liudijimus jis persiunčia savo krašto Lietuvių Bendruomenės arba jai atstovaujančios organizacijos valdybai ne vėliau spalio mėn. 1 d.

5. Kraštų valdybos visus gautus duomenis pasiunčia PLB Valdybai iki lapkričio mėn. 1 d. PLB Valdyba paskelbia konkurso laimėtojus ne vėliau gruodžio 1 d.

6. Konkurse yra skiriamos trys premijos: pirmoji premija – 350 dol., antroji – 250 dol. ir trečioji – 150 dol.

7. Laikraštis ar žurnalas, kuriam konkurso metu buvo surinkta daugiausiai naujų prenumeratų, gauna 250 dol.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdyba

LITUANIKA

Naudodamiesi dar vis besitęsiančia šiluma žmonės maudosi baseine.

Dabartiniu metu sau vasarnamius statosi Vytautas Urbonas ir Marijus Stankevičius.

Velykų antrąją dieną Sodyboje sveičiavosi kun. A. Milius, Maestro F. Girdauskas ir Petronėlė Vosylienė iš Campinas. Vosylienė Didžiąją Savaitę ir Velykas praleido V. Zelinoje. Pirmą kartą dalyvavo lietuviškose Didžiosios savaitės ir Velykų apeigose (kai prieš keturiasdešimt metų ji dar gyveno Zelinoje, pamaldos vykdavo lotyniškai). Viešnią globojo p.p. Šimoniai. Už globą vaišingiems šeiminiškams ji labai dėkinga. Iš Lituhanikos viešnia sugrįžo į savo namus Campinose.

Velykų Savaitgalio metu pasistatė savo palapinę Lituhanikoje ilsėjosi Ing. Vanderley ir Augustas Zaluba. Ponas Antanas SERBENTA nupirko svečių namui varpą (už 12.500,00 kruzeirų). Už auką nuoširdžiai dėkojame.

Koplyčios sienos jau baigiamos. Greit bus dengiamas stogas, Koplyčios užbaigimui aukojo:

10

GARBES LEIDĖJA

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA

Brolijos valdybai ir nariams širdingai dėkojame už paramą spaudai ir linkime toliau sėkmingai tęsti darbą mūsų kolonijos naudai

Administracija

SIMONAS IR ONA BAJORŪNAI,
85-mečiai

Š.m. balandžio 23 dieną, Simas ir Ona Bajorūnai (Praça Vitória, 114 São Vicente, SP.), su velykine išpažintimi ir komunija, kun. Petro Urbaičio paslauga, įvykusia jų namuose, prasmingai atšventė retą tokią sukaktį, tai yra – žmojos ir vyro – abiejų kartu – 85-tąjį gimtadienį.

Simono sveikata buvo kiek sušlubavusi, bet ir vėl greit pagerėjo, taip, kad, bent svarbesnioji – dvasinė jubiliejaus dalis galėjo būti paminėta pramatytoje dienoje, šeimyniškoje aplinkoje, dalyvaujant artimiausiems jubiliatų bičiuliams.

Tauriems tautiečiams, veikėjams, muzikos ir dainos mylėtojams, "ML" skaitytojams linkime dar ilgų metų ir gausios Aukščiausiojo palaimos.

Š.m. balandžio mėn. 16 d., širdies liga mirė a.a. VLADAS SADAUSKAS, 74 metų amžiaus.

Velionis buvo siuvėjas, išėjęs į pensiją. Buvo našlys, nuliūdime paliko vedusį sūnų.

Buvo uolus katalikas, nepraleisdavo lietuviškų mišių, nors gyveno tolokai, Rio priemiesty Osvaldo Cruz.

PADĖKA

Velykų proga Labdaros Rateliui aukojo Cr\$.2.000,00 Stepas ir Saloméja NARUŠIAI, kuriems reiškiamė širdingą padėką.

Labdaros Ratelis

Petronėlė DRAUGELYTĖ-VOSYLIE-
NĖ – 10.000,00 kruzeirų.

Jonas VALAVIČIUS – 10.000,00 Kruz.
Kęstutis DRAUGELIS- 10.000,00 "

Adv. Algirdas SLIESORAITIS nupirko koplyčiai Tabernakulį, Algirdas PUMPUTIS paaukojo vielos elektros instalacijai, Depósito Magali – paaukojo koplyčiai grindis. (Lajotão).

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame, kviečiame ir kitus prie koplyčios užbaigimo prisidėti savo auka.

Sodybos laukuose vaikščioja keturi maži veršiukai, nepamirškite į sodybą nuvežti savo vaikus, nes tai jiems sutėkia daug džiaugsmo.

BRUNA ŠAPOLAITE atšventė dar kitą gimtadienį. Ji sako, kad tai jos ketvirtas gimtadienis, bet tai reiškia, kad tai ketvirtas kartas, kai jį švenčia su Labdaros Rateliu. Kun. Petras Rukšys Brunos namuose atlaikė padėkos mišias, kuriose dalyvavo draugės iš arti ir toli. Iš Bom Retiro buvo Sofija Misiukaitė ir Onos Rudužiūtė bei Plečkaitytė. Labdaros Ratelio narių buvo iš Mokos, V. Prudentės, V. Belos ir V. Zelinos.

Po Mišių buvo kuklios, bet labai linksmos ir širdingos vaišės.

Bruna Šapolaitė jau 17 metų yra kaninama artrito ir nebegali vaikščioti. Nežiūrint sunkios ligos, ji nepraranda drąsios ir gerą nuotaiką. Kas ją labai džiugina, tai kad turi gerų draugių, kurios ją dažnai aplanko ar telefonu pasikalba.

Brunai linkime toliau drąsiai nešti ligos kryžių ir jaustis kitų mylima ir atjaučiama.

L. R.